ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗРЫН ХАРЬЯА
ХОВД АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Статистикийн хэлтсийн 2022 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Аудитын код: ХОА-2022/32/НА-СТА-ТШ3

Цахим хуудас: www.audit.mn Ховд хот 2023 он	Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, Тэргүүлэх аудитор: Х.Болдбаатар Цахим хаяг: Boldbaatar.Kh @audit.gov.mn Аудитын менежер: А.Цэцэгсүрэн Утас:70432545 Цахим хаяг: tsetsegsuren.a@audit.gov.mn Аудитор: Д.Эрдэнэцэцэг Утас: 99019943 Цахим хаяг: erdenetsetseg.d@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

АГУУЛГА

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ 3
2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ....................................5
3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА...11
3.1 Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа 11
3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин 12
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал..12
3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд 12
3.5 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв 13
3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт 13
3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл...13
3.5.3 Нэмэлт төсөв...14
3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн...14
4. АУДИТЫН ТАЙЛАН 14
4.1 Ерөнхий зүйл..14
4.2 Материаллаг байдал 14
4.3 Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт 14
4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал..........................15
4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт 15
4.5 Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт 15
4.5.1 Завсрын аудитын талаар..15
4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн..............................15
4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал 15
5. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ..16
5.1 Залруулсан алдаа..16
6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ..16

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
ҮСХ	Үндэсний статистикийн хороо
ӨНЭЗС	Өрхийн нийгэм эдийн засгийн судалгаа
ӨХЗ	Өмч хамгаалах зөвлөл
ХШҮДАГ	Хяналт шинжилгээ, үнэлгээ, дотоод аудитын газар
АХС	Ажиллах хүчний судалгаа

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
84000 Цамбагарав баг, Жаргалант сум, Ховд
Утас: 976-70433061, Факс: 976-70433061
E-mail: khovd@audit.gov.mn

2023.02.02 № 02/05

танай ____________-ны №____________-т

СТАТИСТИКИЙН ХЭЛТСИЙН
ДАРГА Л.АРИУНАА ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Статистикийн хэлтсийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Статистикийн хэлтсийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

АДБОУС 2706.7-д тодорхойлсноор асуудлыг онцолсон хэсэгт арван жилд нэг удаа зохион байгуулагддаг Хөдөө аж ахуйн ээлжит тооллого хийснээр хөдөө аж ахуйн салбарын үйлдвэрлэлт, бүтцэд гарч байгаа өөрчлөлтийг тооцон, байгууллага бүрээр бүртгэж, ажиллах хүчний судалгаа гаргах, газар ашиглалт, хөрсний доройтол, ургацын хорогдол, бордоо, ургамал хамгааллын бодисын хэрэглээ, хүнсний хангамж, аюулгүй байдлын талаарх дэлгэрэнгүй статистикийн мэдээллийн санг бүрдүүлэн ажилласан байна

Аудитын гол асуудал

АДБОУС 2701.8-д тодорхойлсноор тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад үлэмж нөлөө үзүүлэх ажил гүйлгээ байхгүй болно.

Бусад асуудлын хэсэг

Үндэсний статистикийн хорооноос 14 ш 44.3 сая төгрөгийн үнэ бүхий тоног төхөөрөмж ирж үнэ төлбөргүй орлогоор хүлээн зөвшөөрсөн нь үндсэн хөрөнгийн үлдэгдэл өсөхөд нөлөөлсөн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ХҮНДЭТГЭСЭН: ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: Х.БОЛДБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	501,575.66	3,217,114.82
31	**МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ**	-	-
33	**АВЛАГА**	1,575.66	2,914.82
335	**Бусад авлага**	1,575.66	2,914.82
3351	Байгууллагаас авах авлага	1,575.66	2,914.82
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	500,000.00	3,214,200.00
354	**Хангамжийн материал**	500,000.00	3,214,200.00
35410	Бичиг хэргийн материал	500,000.00	2,704,000.00
35420	Аж ахуйн материал	-	295,200.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	-	215,000.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	60,264,735.13	86,184,298.56
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	60,264,735.13	86,184,298.56
392	**Биет хөрөнгө**	60,264,735.13	86,184,298.56
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	42,900,000.00	42,900,000.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(7,596,874.96)	(14,746,874.92)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	64,325,125.00	103,310,114.00
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(40,086,095.70)	(50,630,240.56)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	9,115,757.00	14,377,757.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(8,393,176.21)	(9,026,456.96)
39301	Програм хангамж	450,000.00	450,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(450,000.00)	(450,000.00)
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	60,766,310.79	89,401,413.38
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	-	-
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	-	-
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	60,766,310.79	89,401,413.38
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	60,766,310.79	89,401,413.38
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	60,766,310.79	89,401,413.38
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	60,766,310.79	60,766,310.79

51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	28,635,102.59
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН** VI=IV+V	60,766,310.79	89,401,413.38

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	209,428,546.00	368,645,968.00
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	8,186,500.00	44,512,538.00
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	8,186,500.00	44,512,538.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	8,186,500.00	44,512,538.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	8,186,500.00	44,512,538.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	201,242,046.00	324,133,430.00
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	96,944,200.00	113,169,700.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	96,944,200.00	113,169,700.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	104,297,846.00	210,963,730.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,676,400.00	5,810,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	99,621,446.00	205,153,730.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	216,375,738.43	340,010,865.41
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	216,375,738.43	340,010,865.41
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	215,492,572.07	339,763,785.41
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	82,168,272.96	97.874.200.00
210101	Үндсэн цалин	54,544,723.66	61,435,592.05
210102	Нэмэгдэл	20,953,556.70	23,529,504.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,228,997.35	4,912,000.00
210104	Урамшуулал	2,440,995.25	6,902,642.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	12,124,113.08	12,234.200
210201	Тэтгэврийн даатгал	8,772,303.89	6,993,672.78
210202	Тэтгэмжийн даатгал	870,430.18	1,951,128.96
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	656,738.42	1,044,017.62
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	170,290.90	279,219.11
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	1,654,349.69	2,593,988.94

2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	2,028,794.00	1,673,800.00
210401	Бичиг хэрэг	618,794.00	355,800.00
210402	Тээвэр, шатахуун	718,200.00	572,300.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	492,400.00	442,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	199,400.00	303,200.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	103,356,034.94	205.288.998.79
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	102,520,534.94	204.851.078.79
210803	Даатгалын үйлчилгээ	49,500.00	49,500.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	88,000.00	52,420.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	698,000.00	336,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	15,815,357.09	23,787,048.57
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	810,000.00	-
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	330,247.00	4.864.526.05
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	14,675,110.09	17,828,060.57
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	883,166.36	247,080.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	244,000.00	244,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	244,000.00	244,000.00
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	-	3,080.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	3,080.00
2135	**Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	639,166.36	-
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	639,166.36	-
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)**-(2)	(6,947,192.43)	28,635,102.59
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	(6,947,192.43)	28,635,102.59

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН** (1)	201,242,046.00	324,133,430.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	201,242,046.00	324,133,430.00
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	96,944,200.00	113,169,700.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	96,944,200.00	113,169,700.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	104,297,846.00	210,963,730.00

131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	4,676,400.00	5,810,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	99,621,446.00	205,153,730.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	201,242,046.00	324,133,430.00
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	201,242,046.00	324,133,430.00
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	200,358,879.64	323,886,350.00
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	82,159,275.50	97,874,200.00
210101	Үндсэн цалин	54,544,723.60	67,611,104.00
210102	Нэмэгдэл	20,953,556.65	18,448,455.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,220,000.00	4,912,000.00
210104	Урамшуулал	2,440,995.25	6,902,641.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	10,632,779.34	12,234,200.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	7,380,968.89	8,319,300.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	826,125.33	978,700.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	660,900.32	783,000.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	160,434.99	195,700.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	1,604,349.81	1,957,500.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	2,249,300.00	1,714,600.00
210401	Бичиг хэрэг	563,800.00	329,400.00
210402	Тээвэр, шатахуун	718,200.00	572,300.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	513,300.00	442,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	454,000.00	370,400.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	103,986,424.80	206,097,002.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	103,129,424.80	205,420,282.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	49,500.00	49,500.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	88,000.00	52,420.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	719,500.00	574,800.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	1,331,100.00	5,966,348.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,000,000.00	-
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	331,100.00	5,966,348.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	883,166.36	247,080.00

2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	244,000.00	244,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	244,000.00	244,000.00
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	-	3,080.00
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	-	3,080.00
2135	**Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	639,166.36	-
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	639,166.36	-
9	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	-	-
10	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	-	-

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2021 **оны 01-р сарын** 01-**нээрх үлдэгдэл**	00.00	00.00	67,713,503.22	67,713,503.22
C03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	00.00	00.00	67,713,503.22	67,713,503.22
C07	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	-6,947,192.43	-6,947,192.43
C08	2021 **оны 12-р сарын** 31-**нээрх үлдэгдэл**	00.00	00.00	60,766,310.79	60,766,310.79
D01	2022 **оны 01-р сарын** 01-**нээрх үлдэгдэл**	00.00	00.00	60,766,310.79	60,766,310.79
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	00.00	00.00	00.00	00.00
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	00.00	00.00	60,766,310.79	60,766,310.79
D08	Тайлант үеийн үр дүн	00.00	00.00	28,635,102.59	28,635,102.59
D09	**2022 оны 12-р сарын** 31-**нээрх үлдэгдэл**	00.00	00.00	89,401,413.38	89,401,413.38

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
1	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**		
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	113,169,700.00	113,166,620.00
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	113,169,700.00	113,166,620.00
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	112,925,700.00	112,922,620.00
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	97,874,200.00	97,874,200.00
210101	Үндсэн цалин	69,470,800.00	67,611,104.00
210102	Нэмэгдэл	19,272,000.00	18,448,455.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	4,579,200.00	4,912,000.00
210104	Урамшуулал	4,552,200.00	6,902,641.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	12,234,200.00	12,234,200.00

210201	Тэтгэврийн даатгал	8,319,300.00	8,319,300.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	978,700.00	978,700.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	783,000.00	783,000.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	195,700.00	195,700.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	1,957,500.00	1,957,500.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	1,714,600.00	1,714,600.00
210401	Бичиг хэрэг	216,100.00	329,400.00
210402	Тээвэр, шатахуун	685,600.00	572,300.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	442,500.00	442,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	370,400.00	370,400.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	739,400.00	736,320.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	59,600.00	59,600.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	51,000.00	49,500.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	54,000.00	52,420.00
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	574,800.00	574,800.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	363,300.00	363,300.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	363,300.00	363,300.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	244,000.00	244,000.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	244,000.00	244,000.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	244,000.00	244,000.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	303,600.00	113,166,620.00
1310	**УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ**	303,600.00	113,166,620.00
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	303,600.00	113,166,620.00
62	**АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО**	6.00	6.00
620001	Удирдах ажилтан	1.00	1.00
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	5.00	5.00

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	**Үзүүлэлт**	**Гүйцэтгэл**
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	210,963,730.00
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	210,963,730.00

210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	210,963,730.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	205,360,682.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	205,360,682.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	5,603,048.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	5,603,048.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР**	210,963,730.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	210,963,730.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,810,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	205,153,730.00
IV	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)**-(I)	
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-

3. САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН ТОДРУУЛГА

3.1 **Байгууллага, түүний үйл ажиллагаа**

Статистикийн хэлтэс нь Монгол Улсын статистик мэдээллийг шинжлэх ухааны үндэслэлтэйгээр эрхлэн гаргаж, хэрэглэгчдэд адил тэгш хүртээх зорилтын хүрээнд статистик хэрэглэгчдийг чанартай тоон мэдээллээр хангаж, нотолгоонд суурилсан бодлого, шийдвэрийн залгамжийг тасралтгүй хадгалан, статистикийн чадавхаараа тэргүүлэх зорилтыг дэвшүүлэн үйл ажиллагааны чиглэлийг дараах байдлаар тодорхойлжээ. Үүнд:

- *Нутаг дэвсгэртээ хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх*
- *Засгийн газрын шийдвэр болон харьялах дээд шатны шийдвэрийг гүйцэтгэлийг хянах*
- *Харьяа яамны сайдын тушаал, шийдвэрийг хэрэгжүүлэх*

Тайлант хугацаанд байгууллагын санхүүгийн үйл ажиллагаанд мөрдөх хууль, тогтоомж, бодлого, журамд дараах өөрчлөлт орсон байна. Үүнд:

- *Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль*

ҮСХ-ны даргын 2020 оны 01 дугаар сарын 02-ны өдрийн Б/02 тоот тушаалаар Статистикийн хэлтсийг 6 орон тоотой байхаар баталсан байна. Статистикийн хэлтэс нь удирдах 1, мэргэжилтэн 4, үйлчилгээний 1 албан хаагчидтайгаар үйл ажиллагаа явуулж байна.

Тайлант онд АХС-нд нийт давхардсан тоогоор 17 сумын 91 багийн 480 өрхөөс судалгааг авч ажиллалаа. Мөн анх удаа 2022 оны 1-9 сар дуустал албадан хөдөлмөр эрхлэлтийн судалгааны мэдээллийг цуглуулж хугацаанд нь дамжуулж ажилласан байна.

Тайланд онд АХС-нд хамрагдсан нийт 480 өрхөөс үндсэн өрх 464, нөөц өрх 16, орлуулсан өрх 2-ийг тус тус хамруулан судалгааг авсан байна.

Тайлант онд өрхөд суурилсан нийгэм эдийн засгийн судалгаа дэлгэрэнгүй байдлаар явагдаж 2022 оны 1 сараас 4 судлаач ажиллаж байна. ӨНЭЗС-нд нийт давхардсан тоогоор

17 сумын 91 багийн судалгаанд хамрагдсан нийт 896 өрхөөс үндсэн өрх 842, нөөц өрх 54-ийг тус тус хамруулан судалгааг авч ажилласан байна.

3.2 Байгууллагын гадаад, дотоод орчин

Тус байгууллага нь Статистикийн тухай хууль, Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль зэрэг бусад хууль тогтоомжуудыг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэн ажиллаж байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөөтэй байна.

Байгууллагын даргын тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсэг тус байгууллагын өмч хөрөнгийн ашиглалт, хадгалалт, хамгаалалтад хяналт тавин ажиллаж байна. Тайлант онд тус ажлын хэсэг 2 ажлыг төлөвлөн хэрэгжүүлжээ. ҮСХ-ноос дотоод аудит, хяналт, шинжилгээ үнэлгээний газраас тус онд хяналт шалгалт хийгдэж 8 зөвлөмж өгсөн байна.

Тайлант онд ТӨБЗГ-ын 2022 оны 02 дугаар 22-ны өдрийн 64 дүгээр тогтоолын дагуу Статистикийн хэлтсийн даргын 2022 оны 05 дугаар сарын 27-ны А11 дугаар тушаалаар төрийн болон орон нутгийн өмчийн улсын үзлэг, тооллогын ажлыг зохион байгуулах ажлын хэсэг 5 хүний бүрэлдэхүүнтэйгээр томилж, тооллогыг зохион байгуулж хөрөнгө бүртгэн авах, актлах хөрөнгийг шийдвэрлүүлэх талаар санал дүгнэлтийг гаргажээ.

Дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 **Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал**

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Статистикийн хэлтэс нь 2022 оны санхүүгийн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тус байгууллагын мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг нь холбогдох хууль тогтоомж, нягтлан бодох бүртгэлийн стандартад нийцсэн тус байгууллагын үйл ажиллагааны онцлогт тохирсон байна.

3.4 Нягтлан бодох бүртгэлийн гол бодлого, толилуулгад гарсан өөрчлөлтүүд

Статистикийн хэлтсийн 2022 оны санхүүгийн тайланг Сангийн сайдын 2006 оны 388 дугаар тушаалаар баталсан “Төсөвт байгууллагад мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн дансны заавар”-ын дагуу бэлтгэсэн байна.

Тайлант хугацаанд нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичигт өөрчлөлт ороогүй байна.

Тайлант оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 28.6 сая төгрөгөөр буюу 1.5 хувиар өссөн байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын тайлангийн үзүүлэлт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	-	-	-
Авлага	1.5	2.9	1.4
Бараа материал	500.0	3,214.2	2,714.2
Үндсэн хөрөнгө	60,264.8	86,184.3	25,919.5
Нийт хөрөнгө	60,766.3	89,401.4	28,635.1
Өр төлбөр	-	-	-
Засгийн газрын хувь оролцоо /Эздийн өмч/	60,766.3	89,401.4	28,635.1
Өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө/өмчийн дүн	60,766.3	89,401.4	28,635.1

Дээрх хүснэгтээс харахад Статистикийн хэлтсийн 2022 оны жилийн эцсийн санхүүгийн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 28.635.1 мянган төгрөгөөр өссөний материаллаг нөлөө нь үндсэн хөрөнгийн дансанд тоног төхөөрөмж нэмэгдсэнтэй холбоотой байна.

3.5 **Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв**

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.5.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус байгууллагын 2022 оны төсвийн төсөлд зардлыг санхүүжүүлэх эх үүсвэрийг улсын төсвөөс 123.5 сая төгрөгөөр тооцон төлөвлөж дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Төсвийн төслийн саналаас 10.3 сая төгрөгөөр бууруулж 113.2 сая төгрөгөөр баталсан байна. Энэ нь 2022 оны төсвийн төслийг бодитой, үндэслэлтэй боловсруулаагүй эсвэл өмнөх оны төсвийн гүйцэтгэлд үндэслэснээс шалтгаалсан байна.

3.5.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Тайлант оны батлагдсан төсвийг тодотгоогүй байна. Төсвийн захирагчийн хэрэгжүүлэх 1 хөтөлбөрийн 3 арга хэмжээг санхүүжүүлэхээр 113.2 сая төгрөгийг улсын төсвөөс, бүрдүүлэхээр байна.

Гүйцэтгэлээр улсын төсвөөс 113.2 сая төгрөгийн санхүүжилт олгосон байна.

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 113.2 сая төгрөг буюу 99.9 хувьтай байгаа нь үндсэн үйл ажиллагааны зардлын төсвийг 3.0 мянган төгрөгөөр дутуу зарцуулсантай холбоотой байна.

Хүснэгт 2. Хөтөлбөр, арга хэмжээний төлөвлөгөө, гүйцэтгэл

/мянган төгрөгөөр/

д/д	Хөтөлбөр, арга хэмжээ	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Биелэлт
1	71405/80101-Зардал	112,866.1	112,863.0	3.1	100
2	71405/80802-Тэтгэвэр,тэтгэмж	244.0	244.0	-	100
3	71405/80215-БГАҮЗ	144.6	144.6	-	100
ДҮН		113,254.7	113,251.6	3.1	100

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.5.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансаар дэлхийн ЗДТГ-аас 3.8 сая, Хөшөөт хөгжил сангаас 2.0 сая ҮСХ-ноос 205.1 сая нийт 210.9 сая төгрөг авч ном хэвлүүлэхэд 2.3 сая, статистик зардалд 154.7 сая, сургалтын зардалд 1.9 сая, томилолт болон шатахууны зардалд 52.0 сая төгрөг зарцуулсан байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.5.4 Төсөл хөтөлбөрийн үе шат, хүрэх үр дүн

Хэрэгжиж байгаа төсөл хөтөлбөр байхгүй байна.

4. АУДИТЫН ТАЙЛАН

4.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Статистикийн хэлтсийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн тайлангийн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд аудит хийгдэх байгууллага, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал, аудитаар илрүүлсэн буруу илэрхийлэл, түүнийг шийдвэрлэсэн байдал, дараагийн аудитаар анхаарах асуудал болон аудиторын дүгнэлт, дүгнэлтийн үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав. Мөн орлогын гүйцэтгэл, хөрөнгө, бараа материалтай холбоотой зөвлөмж тусгасан.

Аудитыг аудитор Д.Эрдэнэцэцэг 2023 оны 01 дүгээр сарын 30-наас 02 дүгээр сарын 02–ний хооронд гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер А.Цэцэгсүрэн, газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Х.Болдбаатар нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Тус байгууллага нь 2022 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2023 оны 01 дүгээр сарын 23-ны өдрийн 05 албан бичгээр ирүүлсэн байна.

4.2 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр нийт зардлыг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл бага гэж үнэллээ.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2022 оны орлого үр дүнгийн тайлангийн нийт зардлын 342.7 сая төгрөгөөс 2 хувиар буюу 6.8 сая төгрөгөөр, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 80 хувиар буюу 5.5 сая төгрөгөөр тогтоосон.

4.3 **Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилт**

Төрийн хэмнэлтийн тухай хууль хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор байгууллага хуулиар хориглосон зардлуудыг санхүүжүүлээгүй байна.

4.4 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

4.4.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тайлант хугацаанд оруулбал зохих 150 мэдээллээс хугацаандаа оруулсан 149 мэдээлэл бүрэн оруулж 1 мэдээлэл хугацаа хоцроон мэдээлсэн байна.

Шилэн дансны тухай хууль”-ийн хэрэгжилтэд дотоод аудит хийж, дүгнэлт гарган, цаашид үүсэх эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэх зөвлөмж боловсруулан хүргүүлж, мөрдүүлэхээр ҮСХ-ны дотоод аудитаас хяналт хэрэгжүүлсэн байна.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцсэн гэж дүгнэлээ.

4.5 **Завсрын аудитын үр дүн, өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт**

4.5.1 **Завсрын аудитын талаар**

2022 онд завсрын аудит хийгээгүй, өмнөх оны зөвлөмжийн хэрэгжилтийг хянасан.

4.5.2 Өмнөх аудитын мөрөөр авч хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүн

Ашиглах хугацаа дууссан шаардлага хангаагүй эд хөрөнгийг устгахдаа өмч хамгаалах зөвлөлийн дүгнэлт гаргаагүй устгасан байгаад 1.0 сая төгрөгийн зөвлөмж өгөгдсөн байгааг дээд газартаа хөрөнгө актлах санал хүргүүлж 100%-тай хэрэгжүүлсэн байна.

Хүснэгт 3 *Төлбөрийн акт,* албан шаардлага, зөвлөмжийн хэрэгжилт

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Өмнөх аудитын үзүүлэлт		Биелэлт		
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Хувь
Акт					
Албан шаардлага	-	-	-	-	
Зөвлөмж	1	1,000.0	1	1,000.0	100
Нийт дүн	1	1,000.0	1	1,000.0	100

4.6 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Дараагийн аудитаар авч үзэх, анхаарал хандуулах асуудал нь орон нутагт мэдээлэл цуглуулалтын удирдан зохион байгуулалт, судалгаанд оролцож байгаа хүмүүст өгсөн мөнгөн урамшуулалд хяналт хэрхэн хэрэгжүүлж байгааг авч үзэх шаардлагатай гэж үзлээ.

5. **АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ**

Аудитаар нийт 4.7 сая төгрөгийн алдаа[1] илэрснээс 0.1 сая төгрөгийн алдаа зөрчилд төлбөрийн акт, 4.6 сая төгрөгийн алдааг дахин давтан гаргахгүй байх 2 зөвлөмж өглөө

5.1 Залруулсан алдаа

Аудитын явцад санхүүгийн тайланд залруулга хийгдээгүй

5.2 Төлбөрийн акт

5.2.1 Зардалтай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: *Цалингийн ашиг суутгаж аваад төсөвт бүрэн төвлөрүүлээгүй, томилолт хоолны мөнгө давхардуулан олгосон 0.1 сая төгрөгийн зөрчил илэрлээ.*

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5-р зүйлийн 5.1.2-д "төсвийн иж бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангасан байх, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.2.5-д дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянаж ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан баталгаажуулах" гэсэн заалттай нийцэхгүй байна

Шийдвэрлэлт: Төлбөрийн акт тогтоох

5.3 Албан шаардлага

Аудитын явцад албан шаардлага бичигдсэнгүй

5.4 **Зөвлөмж**

5.4.1 ***Бараа материалтай холбоотой асуудал***

Илрүүлэлт: *Хөдөө томилолтоор ажиллаж байгаа жолоочийн замын хуудасны тооцоо бодолт хангалтгүй, шатахууны зарцуулалтад тавих дотоод хяналт сул байгаа 2.5 сая төгрөгийн зөрчил илэрлээ.*

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.1-д "Төсвийн байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдах", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18-р зүйлийн 18.1-д "Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ" гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Судалгааны ажилд зарцуулагдаж байгаа шатахуун зарцуулалтад тавих дотоод хяналтын үр дүнг дээшлүүлэх

5.4.2 ***Зардалтай холбоотой асуудал***

Илрүүлэлт. Томилолтоор ажиллаж байгаа хүмүүсээс хоолны мөнгө тооцоо хийж суутгаж аваагүй, анхан шатны баримт дутуу, томилолтын хуудас засвартай 2.1 сая төгрөгийн зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6-р зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах" 16-р зүйлийн 16.5.6-д "дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18-р зүйлийн 18.1-д "Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ" гэсэн заалттай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Анхан шатны баримтын бүрдлийн хангаж нягтлан бодох бүртгэлээр тавих хяналтыг сайжруулах

6. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

[1] *Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулах, буруу тусган илэрхийлэх, үүнд, математик үйлдлийн алдаа, НББ-ийн бодлогыг мөрдөхөд гарсан алдаа, бодит байдлыг буруу тайлбарласан /буруу ойлгосон/, хайнга хандсан /мартсан, тэмдэглээгүй орхисон/,*

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо			Дүн	Тоо		Тоо	Дүн
Залруулга хийгдээгүй	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дүн	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/ мянган төгрөг/

Зөрчлийн товч утга	Үнээс							
	Нийт алдаа		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Цалингийн ашиг суутгаж аваад төсөвт бүрэн төвлөрүүлээгүй, томилолт хоолны мөнгө давхардуулан олгосон	1	105.0	1	105.0			-	-
Хөдөө томилолтоор ажиллаж байгаа жолоочийн замын хуудасны тооцоо бодолт хангалтгүй, шатахууны зарцуулалтад тавих дотоод хяналт сул	1	2,480.6					1	2,480.6
Томилолтоор ажиллаж байгаа судалгааны багийн томилолтын хуудасны зарим хэсэгт анхан шатны баримт иж бүрэн биш, засвартай, гарын үсэг дутуу зөрчил байна	1	2,152.0					1	2,152.0
Дүн	**3**	**4,737.6**	**1**	**105.0**	**-**	**-**	**2**	**4,632.6**

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Алдаа илрээгүй	-	-	-	-	-	-	-	-
Дүн								
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Алдаа илрээгүй	-	-	-	-	-	-	-	-
Дүн								
Нийт дүн								

АУДИТЫН ТАЙЛАНГ ХЯНАСАН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР: **Х.БОЛДБААТАР**

АУДИТЫН МЕНЕЖЕР: **А.ЦЭЦЭГСҮРЭН**

ТАЙЛАНГ БИЧСЭН:

АУДИТОР: **Д.ЭРДЭНЭЦЭЦЭГ**

17

АУДИТААР ИЛРҮҮЛСЭН АЛДАА, ЗӨРЧИЛТЭЙ АСУУДЛЫН БҮРТГЭЛ

...гын нэр: Статистикийн хэлтэс
...угацаа: 2022.01.01-2022.12.31

...жил ...гээний дансны ...эгдэл, ...руулга	Алдаа, зөрчлийн товч утга	Зөрчсөн хуулийн заалт	Мөнгөн дүн	Аудитын байгууллагаас гаргасан шийдэл	Шалгагдагч байгууллагын санал, тайлбар, холбогдох байгууллага	Аудитын байгууллагаас гаргасан санал шийдвэр	Материаллаг эсэх	
							Материаллаг	Материаллаг бус
1	3		4	5	6	7	9	10
...рдал	Цалингийн ашиг суутгаж аваад төсөвт бүрэн төвлөрүүлээгүй, томилолт хоолны мөнгө давхардуулан олгосон	Төсвийн тухай хуулийн 5-р зүйлийн 5.1.2-д "төсвийн иж бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангасан байх, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.2.5-д дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянаж ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан баталгаажуулах	105,000	Төлбөрийн акт				105,000
...раа ...ериал	Хөдөө томилолттор ажиллаж байгаа жолоочийн замын хуудасны тооцоо бодолт хангалтгүй, шатахуны зарцуулалтанд тавих дотоод хяналт сул байна. /Удирдамж, км тооцсон замын маршрут байхгүй/	Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.1-д "Төсвийн байгууллагын өдөр тутмын үйл ажиллагааг удирдах", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18-р зүйлийн 18.1-д "Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ"	2,480,660	Зөвлөмж			2,480,660	
...рдал	Томилолтоор ажиллаж байгаа судалгааны багийн томилолтын хуудасны зарим хэсэгт анхан шатны баримт иж бүрэн биш, засвартай, гарын үсэг дутуу зөрчил байна	Төсвийн тухай хуулийн 6-р зүйлийн 6.4.1-д "төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах" 16-р зүйлийн 16.5.6-д "дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 18-р зүйлийн 18.1-д "Нягтлан бодох бүртгэлийг удирдан зохион байгуулах үүргийг аж ахуйн нэгж, байгууллагын гүйцэтгэх удирдлага хүлээнэ"	2,150,000	Зөвлөмж			2,150,000	
	Нийт дүн		**4,735,660**				**4,630,660**	**105,000**

...лсан: Аудитор Д.Эрдэнэцэцэг 2023.01.25

...анд хянасан аудитын менежер А.Цэцэгсүрэн 2023.01.25

...шатанд хянасан Дарга Тэргүүлэх аудитор Х.Болдбаатар 2023.01.25

...тын удирдлагын санал

Аудитаар илэрсэн асуудлын бүртгэлийг зөвшөөрсөн:

Дарга Л.Ариунаа

Нягтлан бодогч Ё.Баасанжаргал

Зөвшөөрөөгүй бол шалтгаан:

1622020020 4081048 ГС17295

ХОВД АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР
АКТ

2023 оны 02 сарын 02 өдөр Дугаар 01/А 2170429. Ховд

ХАО-2022/32/-НА-СТА-ТШЗ

ТӨЛБӨР БАРАГДУУЛАХ ТУХАЙ

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан Төрийн аудитын байгууллагын бүрэн эрхийн хүрээнд Статистикийн хэлтсийн 2022 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд аудит хийхэд унаа хоолны мөнгө давхардуулан олгосон 105.0 мянган төгрөгийн зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 5-р зүйлийн 5.1.2-д "төсвийн иж бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангасан байх", 16-р зүйлийн 16.5.6-д "дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх" Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 20.2.5-д дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянаж ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан баталгаажуулах гэсэн заалтуудтай нийцэхгүй байна.

Иймд Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2-т "*Шалгагдагч этгээд төсөв,санхүү, нягтлан бодох бүртгэлийн үйл ажиллагаа болон төсвийн орлого бүрдүүлэх, зарцуулах, нийтийн өмч, хөрөнгө олж бэлтгэх, ашиглах, зарцуулах, хадгалах, хамгаалахтай холбоотой хууль тогтоомж, захиргааны хэм хэмжээний болон бусад эрх зүйн акт зөрчсөн бол төлбөрийн акт тогтооно.*" гэж заасныг үндэслэн **ТОГТООХ нь:**

1. Дээрх зөрчилтэй холбоотой 105000 / нэг зуун таван мянган төгрөг/-ийг Төрийн сангийн бусад нэр зааж ангилагдаагүй орлогын 100160000955 тоот дансанд 2022 оны 05 дугаар сарын 20-ны дотор төвлөрүүлэх.

2. Актын биелэлтийг 2023 оны 05 дугаар сарын 25-ны дотор Ховд аймаг дахь Төрийн аудитын газарт ирүүлэхийг Дарга Л.Ариунаа, нягтлан бодогч Ё.Баасанжаргал нарт хариуцуулав.

ТӨЛБӨРИЙН АКТ ТОГТООСОН:

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР *Х.БОЛДБААТАР*

АУДИТОР *Д.ЭРДЭНЭЦЭЦЭГ*

1

[1] Монгол Улс, Ховд аймаг, Жаргалант сум, Цамбагарав баг, Засаг даргын Тамгын газрын байр, 3 давхар Утас: 70433061

00105018 1